

KOMENTÁŘ

27. 02. 2025

Regionální účty v Královéhradeckém kraji v roce 2023

Hrubý domácí produkt v kraji v roce 2023 vzrostl o 3,4 % (ve srovnatelných cenách), jednalo se o nejvyšší tempo růstu v mezikrajském srovnání. V přepočtu na jednoho obyvatele činil HDP 614,6 tis. Kč (v běžných cenách) a mezi kraji byl čtvrtý nejvyšší. Tvorba hrubého fixního kapitálu dosáhla v roce 2023 hodnoty 78,7 mld. Kč v běžných cenách, meziročně vzrostla o 21,7 %.

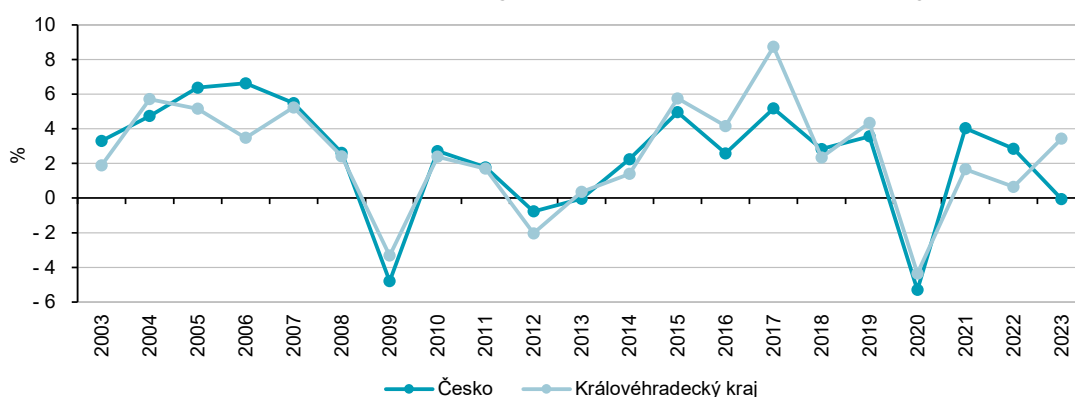
Regionální hrubý domácí produkt (HDP)

Od roku 2020, kdy došlo k výraznému snížení HDP na republikové i regionální úrovni v důsledku covidové pandemie, zaznamenáváme v Královéhradeckém kraji postupný návrat k ekonomickému růstu, který byl typický pro přecházející období let 2013-2019.

V roce 2023 HDP ve srovnatelných cenách v Královéhradeckém kraji **vzrostl o 3,4 %**. Jednalo se o nejvyšší tempo růstu v kraji od roku 2020, a současně o **nejvyšší tempo růstu** mezi kraji v roce 2023. V Česku byl naopak meziročně zaznamenán poprvé od roku 2020 pokles. Kraj se tak ocitl o 3,5 p. b. nad průměrem Česka (-0,1 %).

Meziroční nárůst HDP v roce 2023 zaznamenalo celkem 10 krajů, za Královéhradeckým krajem nejrychleji rostl HDP v Kraji Vysočina o 3,0 % a v Libereckém kraji o 2,7 %. K meziročnímu poklesu došlo ve čtyřech krajích, největší byl zaznamenán v hl. městě Praze o 2,3 %. Dále došlo k poklesu v Ústeckém kraji o 1,8 %, Moravskoslezském kraji o 1,3 % a Jihočeském kraji o 0,1 %.

Graf 1 Meziroční změna HDP ve srovnatelných cenách v Královéhradeckém kraji a Česku

Regionální hrubý domácí produkt dosáhl v roce 2023 v **Královéhradeckém kraji** hodnoty **342,1 mld. Kč** v běžných cenách, což představuje **4,5 % republikového úhrnu**. V časové řadě mezi lety 2000 až 2023 se podíl HDP kraje pohyboval v rozmezí 4,4–5,0 %, v mezikrajském srovnání se jednalo o 5.-7. nejvyšší příčku.

KOMENTÁŘ

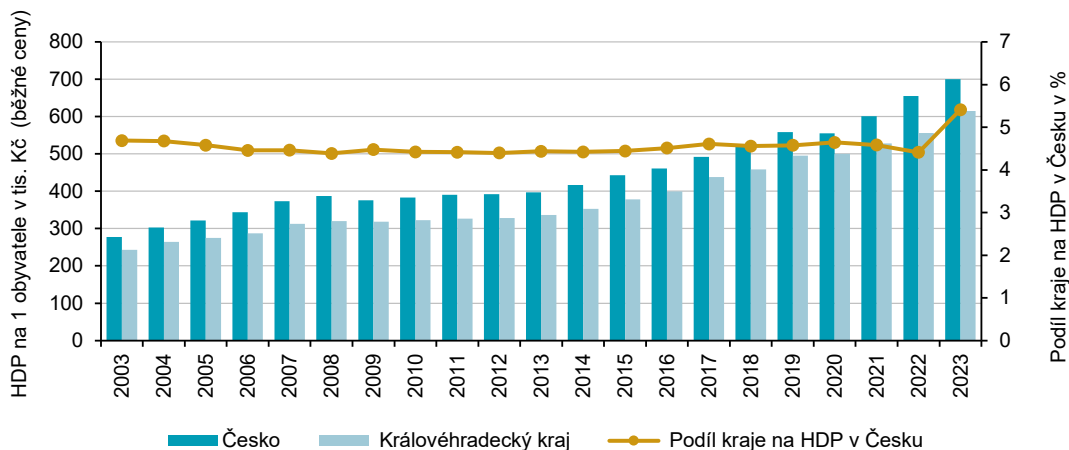
Podíl kraje byl v roce 2023 v mezikrajském srovnání **6. nejnižší**, oproti roku 2022 se však jednalo o zvýšení o 0,1 p. b. Podíl HDP kraje na republikovém úhrnu v roce 2022 byl v mezikrajském srovnání 5. nejnižší a poprvé od roku 2015 klesnul na minimum 4,4 %.

Tab. 1 Hrubý domácí produkt (HDP) v Královéhradeckém kraji v letech 2000–2023

	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
HDP												
v mld. Kč b.c.	120,3	150,8	178,7	207,8	219,5	239,9	250,7	270,6	271,8	286,6	307,1	342,1
vývoj ve s.c., předchozí rok = 100	105,2	105,2	102,4	105,8	104,2	108,7	102,3	104,3	95,6	101,7	100,6	103,4
HDP na 1 obyvatele												
v tis. Kč	218,1	275,3	322,4	378,0	399,8	438,0	458,5	495,7	500,6	527,9	555,7	614,6
průměr ČR = 100	93,4	85,7	84,1	85,4	86,8	89,0	88,2	88,8	90,2	87,9	84,8	87,8

Hrubý domácí produkt v přepočtu na 1 obyvatele Královéhradeckého kraje dosáhl v roce 2023 hodnoty **614,6 tis. Kč** (v běžných cenách) a mezi kraji byl čtvrtý nejvyšší. V mezikrajském srovnání se kraj od roku 2000 obvykle umísťoval na 5.–6. místě. V roce 2019 kraj poprvé dosáhl 4. místa a od této doby se pravidelně nachází v pořadí za hl. městem Prahou, Jihomoravským a Středočeským krajem.

Graf 2 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Královéhradeckém kraji a Česku

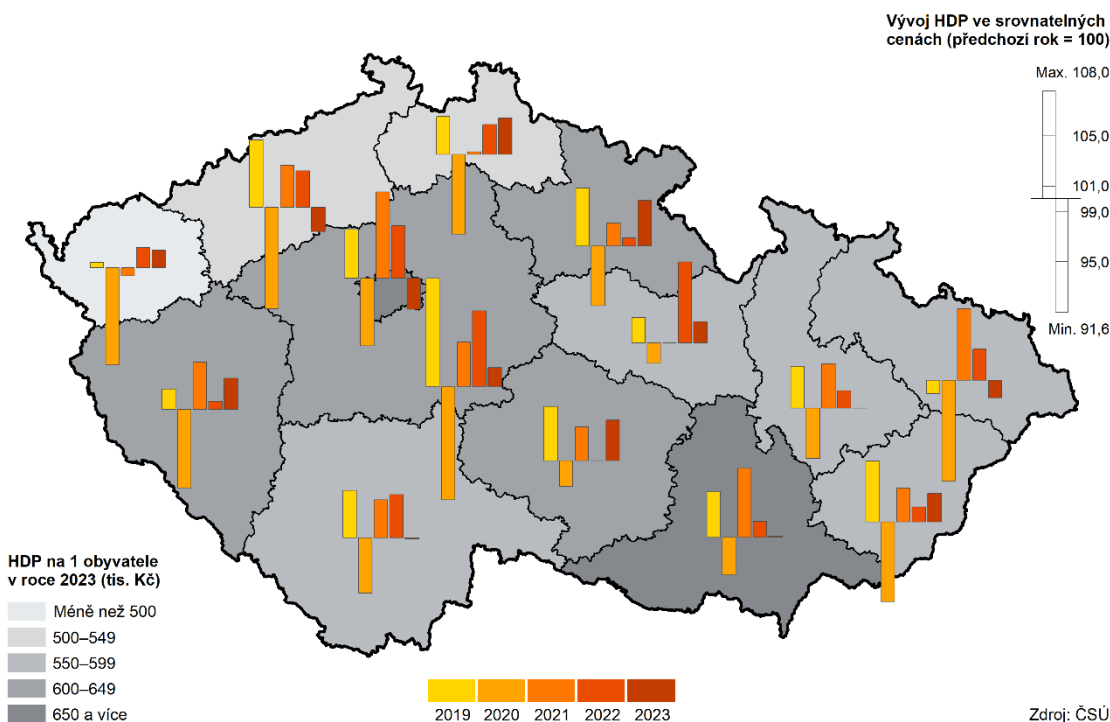

Za republikovou hodnotou **HDP na obyvatele** Královéhradecký kraj dlouhodobě zaostával, nejvíce v roce 2008, kdy činil pouze 82,7 % republikového průměru, poté s drobnými výkyvy rostl do roku 2020, kdy dosáhl 90,2 % republikového průměru a v celé časové řadě se přiblížil nejvíce k republikové hodnotě. V posledních dvou sledovaných letech (2022 a 2023) dosáhl 84,8 %, resp. 87,8 % republikového průměru, mezi kraji se jednalo o **4. nejvyšší hodnoty**. Republikový průměr dlouhodobě převyšuje hl. město Praha, v roce 2023 to bylo více než dvojnásobně (213,2 %), naopak nejméně se přiblížil kraj Karlovarský (60,6 %).

KOMENTÁŘ

Porovnáme-li **HDP na obyvatele v PPS** (standard kupní síly) s průměrem 27 zemí Evropské unie (EU27=100 %), dosáhla hodnota v Královéhradeckém kraji v roce 2023 výše 79,4 % a byla čtvrtá nejvyšší v mezikrajském srovnání. Za posledních 20 let se jednalo o šestou nejvyšší hodnotu v kraji. V letech 2017–2021 se krajská hodnota přehoupala přes 80 % průměru EU, nejvíce se mu přiblížila v roce 2020, kdy dosáhla 86,4 %. Z regionů Česka převyšuje dlouhodobě průměr EU pouze hl. město Praha, a to více než dvojnásobně. V letech 2022 a 2023 dosáhlo hl. město Praha hodnoty 198,9 %, resp. 192,8 %. Ostatní kraje průměru EU od roku 2000 nedosáhly, kromě Středočeského kraje v letech 2000 a 2002.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2019 až 2023

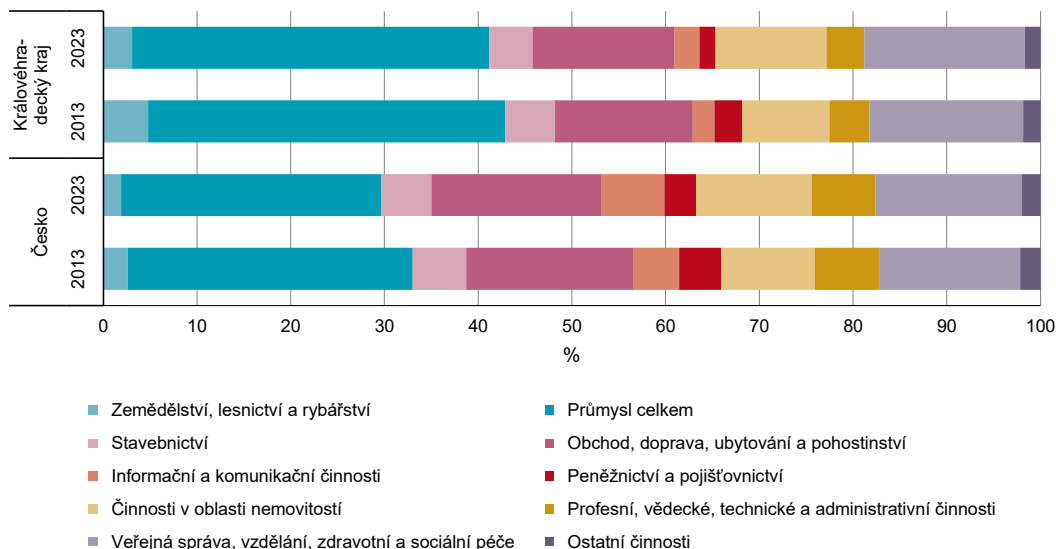
Hrubá přidaná hodnota (HPH)

Dalším důležitým indikátorem ekonomické situace regionu je odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty, která vyjadřuje rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou jednotlivých odvětví.

Regionální HPH dosáhla v roce 2023 v kraji hodnoty **314,1 mld. Kč** a byla nejvyšší od roku 2000. Od roku 2013 HPH v kraji rostla, v roce 2020 se tempo růstu zpomalilo na 1,2 %. Od této doby tempo růstu opět zrychluje, v letech 2022 a 2023 činilo 7,0 %, resp. 12,3 %. Ve většině odvětví byl zaznamenán oproti roku 2022 nárůst, pouze v odvětví zemědělství, lesnictví a rybářství došlo k meziročnímu poklesu o 4,7 %.

KOMENTÁŘ

Graf 3 Struktura hrubé přidané hodnoty podle odvětví CZ-NACE v Česku a Královéhradeckém kraji

V sektorové skladbě ekonomiky se zastoupení **primárního sektoru** (zemědělství, lesnictví, rybářství) v kraji dlouhodobě snižovalo. Podíl kraje se v letech 2000-2023 pohyboval v rozmezí od 2,7-5,0 %. V porovnání s ostatními kraji se v průběhu let jednalo o 3.-6. nejvyšší podíly. V celé časové řadě zastoupení primárního sektoru postupně klesalo až ke svému minimu 2,7 % v roce 2021, následně došlo ke zvýšení v roce 2022 na 3,6 %. V roce 2023 činil podíl 3,1 %, oproti roku 2022 tak došlo k opětovnému poklesu podílu meziročně o 0,5 p. b. V mezikrajském srovnání se v roce 2023 jednalo o 4. nejvyšší podíl.

Podíl **sekundárního sektoru** (průmysl a stavebnictví) na HPH se v kraji v letech 2000-2023 pohyboval v rozmezí 39,5–46,4 %. Od roku 2000 převyšoval podíl kraje průměrnou republikovou hodnotu. V roce 2022 kleslo krajské zastoupení sekundárního sektoru na 39,9 %, ve sledovaném roce 2023 však došlo k nárůstu podílu na 42,7 %, oproti průměru Česka byl o 9,6 p. b. vyšší. Mezi roky 2017 až 2020 činil rozdíl mezi krajským a průměrným republikovým podílem více než 10 p. b. Mezi kraji byl podíl sekundárního sektoru v roce 2023 čtvrtý nejvyšší po kraji Ústeckém, Zlínském a Kraji Vysočina.

Podíl **terciární sféry** (doprava a služby) se v letech 2000 až 2023 pohyboval v rozmezí 49,7-56,5 % a proti průměru Česka byl v celé dlouhé časové řadě v kraji vždy nižší. V období let 2015–2023 byla krajská hodnota, kromě roku 2022, nižší o více než 10 p. b. oproti průměru Česka. V roce 2023 činilo zastoupení sektoru v kraji 54,2 % a bylo 10,8 p. b. pod průměrem Česka. Mezi kraji se jednalo o čtvrtý nejnižší podíl po Kraji Vysočina (50,7 %), Ústeckém kraji (52,4 %) a kraji Zlínském (52,5 %). Republikový průměr je celkově ovlivněn vysokým zastoupením tohoto sektoru v hl. městě Praze, kde podíl nikdy neklesl pod 76 % a byl tak v celém sledovaném období na 1. místě mezi kraji. V roce 2023 činil podíl hl. města Prahy 83,0 %.

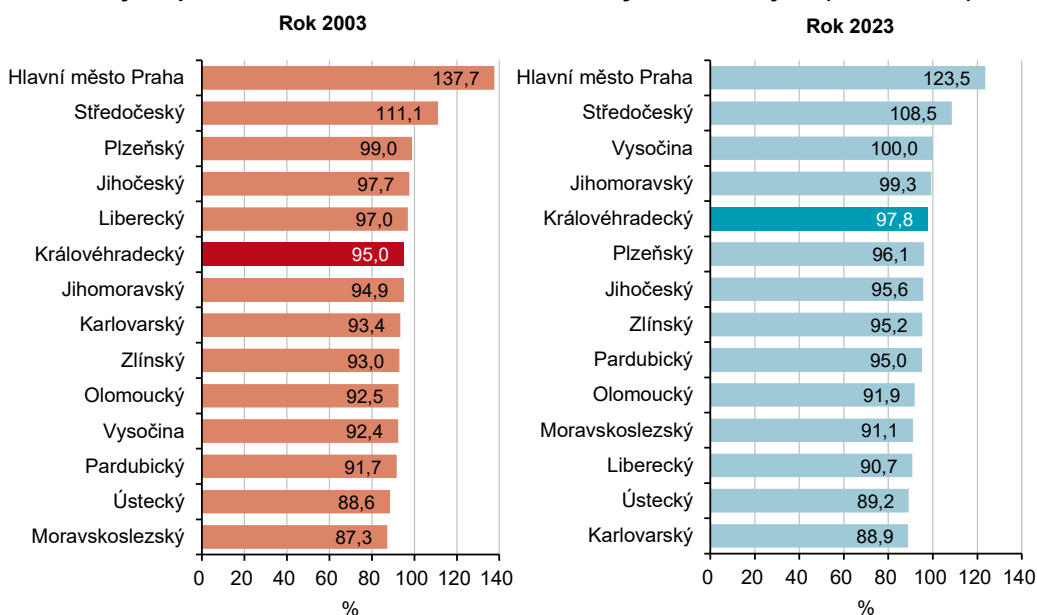
KOMENTÁŘ

Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD)

Ukazatel se používá pro hodnocení materiálního bohatství trvale bydlících obyvatel v jednotlivých regionech. V Královéhradeckém kraji se ČDDD vyznačuje trvale rostoucí tendencí. Od roku 2000 byl, kromě let 2011 a 2013, zaznamenán meziroční nárůst, nejvyšší nárůst byl zaznamenán ve výši 14,8 % v roce 2022. V roce 2020 se tempo růstu výrazně zpomalilo (1,5 %), v následujících letech se opět zvyšovalo a v roce 2023 činilo 8,1 %. Podíl Královéhradeckého kraje na celkovém objemu ČDDD v Česku činil 5,0 % a mezi kraji byl 5. nejnižší.

V přepočtu ČDDD na 1 obyvatele se kraj dlouhodobě drží na 4.-7. místě mezi kraji. Na 1. a 2. místě se v celé časové řadě drží hl. město Praha a Středočeský kraj, oba kraje pravidelně převyšují průměrnou hodnotu Česka. Královéhradecký kraj se v roce 2023 zařadil s hodnotou 366,3 tis. Kč na 5. příčku v mezikrajském srovnání. Hodnota ČDDD na 1 obyvatele v kraji byla v posledním sledovaném roce o 8,1 tis. Kč nižší než republikový průměr. V posledních dvaceti letech byl kraj nejbližší republikovému průměru v roce 2005, kdy byla hodnota nižší o 4,8 tis. Kč. Přestože se od roku 2003 krajská hodnota od průměru Česka nadále vzdalovala, v roce 2023 dosáhla 97,8 % průměrné hodnoty.

Graf 4 Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v krajích (ČR = 100 %)

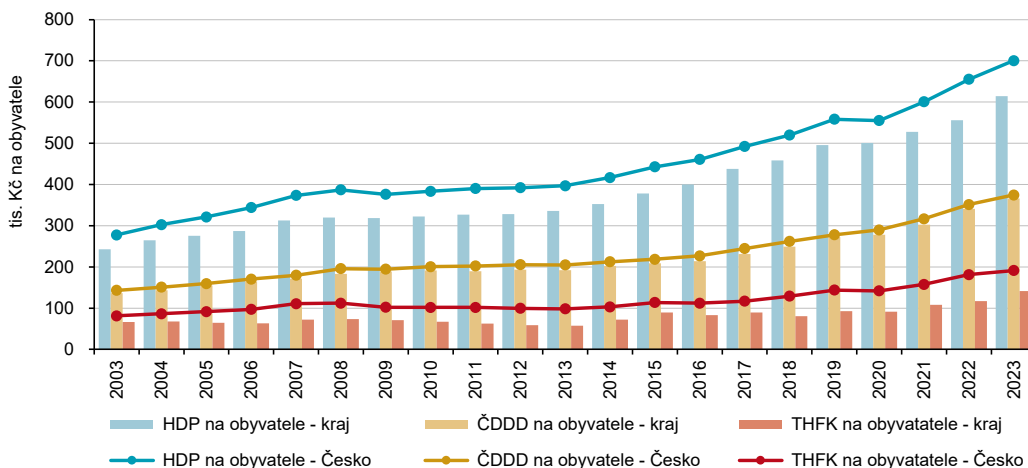
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK)

Ukazatel vyjadřuje investiční aktivitu v regionu, která v roce 2023 dosáhla hodnoty **78,7 mld. Kč** v běžných cenách, meziročně **vzrostla o 21,7 %**. V mezikrajském srovnání se jednalo o **nejrychlejší tempo růstu**. Objem prostředků investovaných do pořízení fixního kapitálu patří v Královéhradeckém kraji dlouhodobě k nejnižším. V letech 2003–2023 se pohyboval v rozmezí 3,1–4,4 %, v roce 2023 činil 3,8 % z celkového objemu THFK a byl čtvrtý nejnižší ze všech krajů.

KOMENTÁŘ

V přepočtu **na jednoho obyvatele je THFK** v Královéhradeckém kraji dlouhodobě pod republikovým průměrem. V roce 2023 činila 141,4 tis. Kč, mezi kraji byla třetí nejnížší za Libereckým a Karlovarským krajem. V dlouhodobé časové řadě se krajská hodnota nejvíce přiblížila republikovému průměru v roce 2002 (93,0 %) a naopak nejvíce vzdálila v roce 2013 (58,2 %). V posledním sledovaném roce 2023 dosáhla krajská hodnota 74,0 % průměru Česka. THFK v jednotlivých krajích často kolísá v návaznosti na realizaci velkých investic. Dlouhodobě nejlepší poměr k THFK na 1 obyvatele v Česku vykazuje hl. město Praha, které průměrnou hodnotu investic převyšuje téměř 2,5krát, pravidelně průměr mírně převyšuje i kraj Středočeský, ostatní kraje jen výjimečně.

Graf 5 Vývoj HDP, THFK a ČDDD na obyvatele v Česku a Královéhradeckém kraji

Z pohledu souhrnného vývoje vybraných makroekonomických ukazatelů (v běžných cenách bez zohlednění cenových vlivů) v přepočtu na jednoho obyvatele je patrné zaostávání kraje za průměrem Česka v THFK, méně výrazné je to u HDP a nejméně je to u ukazatele ČDDD.

Regionální makroekonomické ukazatele jsou revidovány v souladu s revizí ročních národních účtů. Data za rok 2023 zveřejnil ČSÚ 7. 1. 2025 včetně revidovaných dat od roku 1995.

Kontakt:

Mgr. Jana Bečvářová

Oddělení informačních služeb a správy registrů KS ČSÚ v Hradci Králové

T.: 495 762 322

M.: 704 659 371

E: jana.becvarova@csu.gov.cz